

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

תוכן עניינים

- א. דבעינן רוב הנראה לעינים ... מחצה על מחצה אינו כרוב 2
- ב. הרי שהיו ישראל מחצה טהורים ומחצה טמאים רב אמר מחצה על מחצה כרוב ... איש נדחה ואין ציבור נדחין 3
- ג. רובו של אחד כמוהו ... חדא בחולין וחדא בקדשים ... דלדם הוא צריך 5
- ד. השוחט שני ראשין כאחד שחיטתו כשרה השוחט דיעבד אין לכתחלה לא ... בקדשים 6
- ה. רוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה 6
- ו. הביאו לו את התמיד קרצו ומירק אחר שחיטתו על ידו 7
- ז. כל עבודת יוה"כ אינן כשרות אלא בו 7
- ח. ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף 9
- ט. הכל מודים היבא דשחט סימן אחד עובד כוכבים וסימן אחד ישראל שהיא פסולה שהרי נעשה בה מעשה טרפה ביד עובד כוכבים 10
- י. בעולת העוף נמי היבא דמליק סימן אחד למטה וסימן אחד למעלה פסולה שהרי עשה בה מעשה חטאת העוף למטה 11
- יא. ששחט מיעוט סימניו בחוץ וגמרו בפנים למ"ד ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף מיחייב 11
- יב. כל העסקין בפרה מתחלה ועד סוף מטמאין בגדים 12
- יג. ופוסלין אותה במלאכה אחרת 12
- יד. אירע בה פסול בשחיטתה בין קודם פסולה בין לאחר פסולה אינה מטמאה בגדים בהזאתה קודם פסולה מטמאה בגדים לאחר פסולה אינה מטמאה בגדים

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

דף כט.

א. דבעינן רוב הנראה לעינים... מחצה על מחצה אינו כרוב

כבר התבאר לעיל דף כח: מה שהתבאר בבהמה¹ וחיה ברוב שני הסימנים ובעוף רוב סימן אחד דיו בדיעבד, לא שישערו בלב ובאומד הדעת לומר זה לפי האומד הוא הרוב ושמא אינו הרוב, אלא צריך להיות רוב הנראה לעינים², ויש מכשירים³ כשימדדו אותו וימצאו ויראו שהרוב הוא נשחט, ואם נמצא מיד לאחר שחיטה שהנשחט הוא יותר מחציו אפילו כחוט השערה דיו⁴ ואין להקל אפילו בהפסד מרובה⁵.

¹ שו"ע ונו"כ כא א

² וכן מפרשים כל השוחטים ובדקים הפירוש של מהר"י ווייל בשחיטות שלו הלשון שכתב וצריך לשחוט הרוב הנראה לעינים אפילו בדיעבד, עכ"ל, היינו דווקא ע"י ראייה ולא ע"י המדידה, אף על גב דבשו"ע ובטור כתב בשם הרשב"א דע"י המדידה מהני אפילו כחוט השערה. והנה השוחטים הכודקים אין להם עסק עם הטור ושו"ע, רק מן השחיטות ובדיקות של מהר"י ווייל הוא עיקר לימודם, והוא כתב סתם רוב הנראה לעינים ולכן הם מפרשים דלא מהני מדידה, וגם לא מהני מראית הלב שהוא רוב, רק הנראה לעינים. ואם לא אזי הוא מריפה אפילו בהפסד מרובה ודלא כאחרונים שכתבו להקל במקום שיש הפסד מרובה, אבל אין נוהגין כן רק מטריפין הכל אפילו בהפסד מרובה, וק"ל. בית הלל שם וכ"כ בפר"ח

³ שו"ע שם וצ"ע דבלבוש הביא רוב הנראה לעינים וגם רוב שעל ידי מדידה וז"ל "אלא צריך להיות רוב הנראה לעינים, והוא שימדדו אותו וימצאו ויראו שהרוב הוא נשחט, ואם נמצא שהנשחט הוא יותר מחציו אפילו כחוט השערה דיו" משמע דבעינן שניהם

⁴ נראה אף להנך דסברי דסני ברוב כל דהו, אם לא בדק הסימנים תיכף בלי הפסק זמן אחר שחיטה, רק המתין רגע רגעים ומצא רק כדי חוט שער. ודאי מריפה, דכל שהוא כי האי יכול לבא בקל על ידי פרכוס, והיא שכיח, ותלינן בדבר המצוי. כרתי ד

⁵ כ' בט"ו ב מאחר דהרבה פוסקים ס"ל דלא מהני מדידה רק רוב הנראה לעינים יש להחמיר במקום שאין הפסד מרובה ועיין פרי"ח ובה"י שהחמירו אפי' בה"מ וכ"כ האחרונים. אולם ביד יהודה הקצר ג כתב וז"ל "העיקר הוא להתיר כל שרוב הסימן נחתך אפילו רוב מצומצם, וא"צ להיות רוב הנראה לעינים." וכ"כ בדעת תורה וע"י שמ"ח סעיף א' ותב"ש ס"ק ב' שפסק שזה תלוי במנהג המקומות ובמדינות אלו המנהג להחמיר להצריך דוקא רוב גמור הניכר בלא מדידה אבל אם אינו ניכר אף על פי שיש רוב ע"י מדידה ה"ז אסורה ואין לשנות מהמנהג אפי' בהפ"מ ובמקומות שאין המנהג כן יש להקל בהפ"מ אף ברוב שע"י המדידה ומ"מ כל בעל נפש יחוש לדברי המחמירים ולא יאכל ממנה עי"ש וע"י בתורת הובח בהעלה שלמה סי' ז' ס"ק ב' שבי' דכיון דהפרי תואר כ' שמצוה לשמוע לדברי הש"ע בזה על כן אף במדינות אלו במקומות שאין המנהג ברור יש להקל בהפ"מ ברוב ע"י מדידה עי"ש

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וטבטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

ב. הרי שהיו ישראל מחצה טהורים ומחצה טמאים רב אמר מחצה על מחצה כרוב... איש נדחה ואין ציבור נדחין

כבר התבאר במסכת פסחים סז. ודרף עט: שציבור שהם טמאי מתים אלא עושים את קרבן הפסח בטומאה, משום שנאמר (במדבר ט פסוק ג) בְּמַעַדוֹ אִפִּילוּ בַטּוּמְאָה וְנֹאמַר בַּפְּרִשְׁת פֶּסַח שְׁנֵי (שם פסוק י) אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה טָמֵא לְנַפְשׁוֹ וְגו' איש נדחה לפסח שני ולא ציבור נדחה לפסח שני אלא יעשו בטומאה ואפילו מחצית הציבור נקראים ציבור ואין נדחים לפסח שני.⁶

ודוקא משום טומאת מת המוזכרת במקרא⁷ אין נדחים לפסח שני אלא עושים בטומאה, אבל טומאת זיבה נדה ומצורע וכדומה, בין ציבור בין יחד נדחים לפסח שני ולא יעשו בטומאה, אולם ציבור שעושים בטומאה אינם לוקים על כך.

אפילו אם הפסח נעשה בטומאה בלאו הכי, משום שהציבור טמאי מתים, מ"מ אם הם גם זבים וכדומה ידחו לפסח שני.

היו רוב הציבור טמאי שרץ או נבילה, וכדומה יש מהפוסקים שסוברים שאינם נדחים לפסח שני אלא יטבלו והכהנים הטהורים שוחטים וזורקים עליהם, וכשיעריב השמש יאכלו פסחיהם בטהרה. וי"א⁸ שאין דין זה אמור אל בטמא מת בלבד ושאר טומאו נדחים לפסח שני.

ורבים⁹ שהיו טמאי מת בפסח ראשון אם היו מיעוט הקהל, הרי אלו נדחין לפסח שני כשאר הטמאים. אבל אם היו רוב הקהל שרוצים להכנס לעזרה

⁶ לקומי הלכות ז: בזבח תודה ד"ה ופסח וד"ה אבל ובתורת הקדשים ו ז

⁷ "טמא לנפש"

⁸ הרמב"ם בפ"ד מביאת מקדש ה"ט ובהלכות קרבן פסח ז, א. וסמ"ג מ"ע רכד ועיין בזבח תודה שם שתמה על כך. ועיין צ"ח פסחים ע"ט ע"א ד"ה אבל, ושער המלך.

⁹ רמב"ם הלכות קרבן פסח פרק ז הלכה א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

להקריב פסחיהם¹⁰ טמאי מת, או שהיו כל הכהנים¹¹ או כלי שרת¹² טמאים
טומאת מת, וי"א¹³ רוב, אינן נדחין, אלא יקריבו כולן הפסח בטומאה
הטמאים עם טהורים, שנאמר (שם פסוק ו) וַיְהִי אֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ טְמֵאִים
לְנֶפֶשׁ אָדָם יְחִידִים נִדְחִים וְאִין הַצְּבוּר נִדְחָה, ודבר זה בטומאת המת¹⁴
בלבד¹⁵.

¹⁰ לקוטי הלכות יג. ושם בתורת הקדשים ז

¹¹ דאם רוב הכהנים טמאים ומקצתן טהורין וכן כלי שרת דרובן טמאין ומקצתן טהורין דלא עבדי בטומאה, ודוקא ברוב ישראל גזרה תורה שהמיעוט נגרר אחר הרוב ולא ברוב כהנים או ברוב כלי שרת, וישחטו ויקריבו טהורים או בכלי שרת הטהורים. אמנם אם לפי ראות עיני הכהנים לא יספיקו באלו המעטים בהכרח לעשות בטומאה, אך הסיפוק לא שייך אלא בהקטרה אבל השחיטה הא כשר בזה. ערוך השולחן העתיד הלכות קרבן פסח סימן קצא סעיף י

¹² ועיין שפת אמת לכאורה הי' נראה דדוקא אם היו כל הכהנים טמאים אין נדחין. אכן בה' ביאת מקדש (פ"ד ה' י"ד) כ' הרמב"ם דאם היו רוב הכהנים הנכנסים בירושלים טמאים עושים בטומאה. והכ"מ שם לא הביא מקום מקורו. וגם הסברא תמוה דכיון דיכולין לעשות הקרבן ציבור במיעוט הכהנים הטהורים למה יעשו בטומאה וצ"ע. ועיין אור שמח הלכות ביאת המקדש פרק ד הלכה יד דברי רבינו מסתברים, דלא דמי לפסח, דתנן ב"י (פסחים ע"ט ע"א) או שהיו הכהנים טמאים, ולא תני רובן, משום דכאן גבי קרבן ציבור שהכהנים עצמן מתכפרין בהן הוי כמו נטמאו רוב קהל בפסח, דכולן עושין בטומאה, דכולן שייכים להקרבתו להקריב.

¹³ לקוטי הלכות יג. בזבח תודה ד"ה הרי

¹⁴ דבחשבון רוב טמאים להקרבה אינו אלא בטומאת מת כדכתיב טמא לנפש, אבל טמאי שרץ אף שקלים ממת ואין הטומאה מגופו מ"מ גזרה תורה שאינם בכלל זה. אבל לאכילה אוכלים. ערוך השולחן העתיד שם סימן קצא סעיף יא

¹⁵ ועיין בלח"מ שהקשה אמאי לא כלל רבינו גם טומאת שרץ וכדומה, שכיון שאינה יוצאה מגופו הרי הוא קרב בטומאה כשם שנאכל בטומאה כמבואר ברמב"ם פ"ז ה"ח מק"פ ובצל"ח ושע"מ הקשו מהא דלהלן דכלי שרת שננטמו בשרץ קרב בטומאה ומ"ש ובאבהא"ז תמה דלהלן דף פ מבואר במחצה על מחצה שהיה הו"א לטמא בשרץ ומאי מהני אי אינו קרב בטומאה. ועיין בהר המוריה הלכות קרבן פסח פרק ו הלכה ב שכתב "ולכאורה הייתי אומר דדוקא הא דביחיד נדחה לפסח שני אבל טמא שרץ שאין נדחה לפסח שני רק מחוייב לעשות בפסח ראשון ומחוייב למבול עצמו קודם א"כ בכה"ג גם הצבור אינם עושים בטומאה רק מחוייבים למבול ולעשות בטהרה ואצלם אין טומאה נדחית" ועי"ש שכתב בדרכים אחרות. ועיין מרכבת המשנה (תעלמא) שכתב "כיון דטומאה לא הותרה בצבור אלא דחוייה מוטב לכתחלה שיטבלו ויאכלו בטומאת בשר ואל יאכלו בטומאת הגוף. ואפשר נמי דמשום שמא יפגעו אין שוחטין עליהן עד שיטבלו ואסורין לאכול הבשר והא דכתב רבנו פסח הבא בטומאה נאכל לטמא מת או לטמא שרץ היינו בנטמא בשרץ בלילה או טמא מת בשרץ דלא אפשר בטבילה והשיב כדיעבד משו"ה אוכלין לכתחלה. ולפ"ז סובר דאין שוחטין וזורקין אטמא שרץ מדרבנן משום גזרה שיפגעו ולא יטבלו".

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ואם היו הקהל¹⁶ מחצה טהורים ומחצה טמאי מת, כולן עושין בראשון¹⁷ ואע"פ שיכולים הטמאים להקריב פסחיהם, ו"א שאינם יכולים להמנות עם הטהורים¹⁸ אף על פי שלערב יהיו טהורים ויהיו ראויים לאכילה עם הטהורים, וי"א¹⁹ שיכולים. ולפיכך הטהורים עושין לעצמן בטהרה, והטמאים עושין לעצמן בטומאה, ואוכלין אותו בטומאה, ואם היו טמאי המת עודפין על הטהורים אפילו אחד יעשו כולן בטומאה.

ג. רובו של אחד כמוהו ... חדא בחולין וחדא בקדשים ...

דלדמ הוא צריך

כל הזבחין²⁰ שקיבל מדמם פחות מכדי הוייה לא נתקדש הדם, וצריך להתכוין לקבל כל הדם, כיצד הוא עושה אוהו הסימנים בידו ומוציאן עם הורידין לתוך המזרק, ושוחט שנים או רוב שנים כדי שיתקבל הדם כולו בכלי, ומגביה הסכין למעלה כדי שלא ירד הדם מעליה אלא מן הצואר, ודם שבסכין מקנחו בשפת המזרק.

וכבר התבאר במסכת יומא דף מה: וזבחים דף כה. שהשוחט קדשים צריך להתכוין לכתחילה לקבל כל הדם²¹, כיצד הוא עושה אוהו הסימנים בידו ומוציאן עם הורידין לתוך המזרק, ושוחט שנים או רוב שנים כדי שיתקבל הדם כולו בכלי, ומגביה הסכין למעלה כדי שלא ירד הדם מעליה אלא מן הצואר, ודם שבסכין מקנחו בשפת המזרק. ובדיעבד שלא נתקבל כל הדם אלא רק מקצתו אינו מעכב²².

¹⁶ רמב"ם הלכות קרבן פסח פרק ז הלכה ב

¹⁷ פסק ברב דמחצה על מחצה כרוב להתיר לטמאים למעבד בראשון בטומאה ואף דבעלמא קיימא לן דמחצה על מחצה אינו כרוב לענין כל איסורין שבתורה דמחמרינן בהו עד דאיכא רובא ממש והכא מקילינן אפילו על מחצה היינו טעמא דבעלמא הוה ליה ספק שקול והתורה אמרה אחרי רבים להטות והתם רבים ליכא דמדת הני כמדת הני אבל בפסח הא דחשיבנא למחצה כרוב לאו היינו טעמא משום אחרי רבים להטות דאין כאן הטיה לשום צד דהאי הוה רובא והני נמי הוה רובא אלא הוה טעמא שלא לחושבן כיחידין לדהותן לפסח שני דרובא וציבור מיקרו ולא מדחו כיון דליכא טהורים דעדיפי עלייהו והאי רוב וציבור מיקרו והני נמי להכי כולו עבדי בראשון כל אחד בפני עצמו וכל עיקר כונת רב למימר שדין המחצה הכא אינו כדין המיעוט.

¹⁸ כסף משנה הלכות מעשה הקרבנות פרק י הלכה כג ועיין הר המורה שם שתמה עליו

¹⁹ גו"כ על הרמב"ם מעשה הקרבנות שם

²⁰ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ד הלכה ה

²¹ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ד הלכה ה

²² לח"מ והר המורה בפסולי המוקדשין שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

ד. השוחט שני ראשין כאחד שחיתתו כשרה השוחט דיעבד אין לכתחלה לא ... בקדשים

לא ישחוט²³ שני ראשים כאחד בקדשים ואם שחט הרי אלו כשרים. אבל שנים שוחטין²⁴ בהמה אחת בקדשים²⁵ כחולין בין בסכין אחד בין בשני סכנים²⁶. כמבואר להלן דף ל.

ה. רוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה

כבר התבאר לעיל דף כז. – כח. ששיעור השחיטה²⁷ המעולה, שיחתוך הקנה והושט לשנים ממש, בל ישאר אפילו אחד מהם מחובר בקצת, בין בבהמה וחיה, ובין בעוף²⁸, לזה יכוין השוחט לכתחילה.

ובדיעבד, אם שחט רוב קנה או רוב ושט בעוף, שחיתתו כשירה.

אם נשחט הרוב מותר אף לכתחלה לאכול ממנה, אף להמחמיר מומדת חסידות שהכוונה היא רק שיכוין כן השוחט לכתחלה, וודאי דאין להחמיר לענין אף להשוחט לעצמו²⁹.

²³ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק א הלכה ד ה

²⁴ כרבנן דאמרי שנים שוחטין זבח אחד. לח"מ שם

²⁵ וראיתי להתוס' יום טוב שכתב שם בחולין פ"ב מ"ב וז"ל והשתא סיפא שנים אוחזין וכו' דלכתחלה דוקא בחולין וכמ"ש ברפ"ב דקדושין עכ"ל. במחילת כ"ת אשתמיטתיה מש"כ מרן כאן סוף דבר על התוס' יום טוב יש תמיה עצומה למה לא הזכיר את הסוגיא דחולין ל' א' דמבואר שם דלרבנן לכתחלה שנים שוחטין זבח אחד ויש לעיין בזה. הר המוריה שם.

²⁶ או"ש שם

²⁷ שו"ע ונו"כ יו"ד כח א

²⁸ לשון השו"ע (סעיף א') שהוא כלשון הרמב"ם (הלי' שחיטה פ"א הלי' ט'), אינו מבואר כ"כ, אבל שאר פוסקים כתבו להדיא דאפילו בעוף לכתחלה לא סגי ברוב שנים כ"א כל שנים. והוא מדפרכינן בגמרא (כ"ז ע"א) אמתניתין דהשוחט, דיעבד אין לכתחלה לא, עד כמה לשחוט וליזול, ומשני איבעית אימא ארוב אחד בעוף, פו' דלכתחלה תרי בעינן, איבעית אימא ארובו של אחד כמוהו, דלכתחילה בעינן כולו. וכ' הכסף משנה דהרמב"ם פסק כחומרי דהני תרי שינויי, עכ"ד. וכתב הכסף משנה ריש הלכות שחיטה (פ"א הלי' א') דסבירא ליה להרמב"ם דהאי לכתחלה דאורייתא היא, עכ"ד. אבל דעת רש"י (ד"ה אאחד) ורוב הפוסקים אינו כן, רק דהוא דרבנן מטעם גזירה דילמא לא אתי למעבד רובו, וכן עיקר תבו"ש א

²⁹ בדרכי תשובה ס"ק ה הביא דין זה מד"ק סק"א שכ' דהוא עצמו אכל מעוף כזה עיין שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

ובמקום הצורך מותר לכתחילה לשחוט רק אחד בעוף, וכגון במקרה שיש לו צורך לבדוק את הוושט לאחר שחיטה משום חשש טריפה, משום שהגרון מלא דם בדלהלן. או שיש דלקת ואינו רוצה לשחוט במקום הדלקת כדי שיוכל לבדוק אחר כך³⁰.

ו. הביאו לו את התמיד קרצו ומירק אחר שחיטתו על ידו

כבר התבאר במסכת יומא דף לא: שכהן גדול בבוקרו של יום הכפורים לאחר שלבש בגדי הזהב³¹ וקידש ידיו ורגליו הביאו לו את כבש התמיד, ושוחט בתמיד רוב שנים ומניח אחר לגמור השחיטה לפי שאין קבלת הדם כשרה אלא בכ"ג וצריך למהר ולקבל, ומסתבר שהיה זה הסגן או ראש בית אב שהיו באותו יום תמיד סמוכים לכה"ג³², ומקבל הדם וזורקו על המזבח כמצותו, ואחר כך נכנס להיכל ומקטיר קטורת של שחר ומטיב את הנרות³³, ותוך כדי שעושה הכהן הגדול עבודות אלו הפשיטו ונתחו אחרים את התמיד והעלו האברים לכבש³⁴, וכשמסיים הטבת הנרות מקטיר איברי התמיד והחביתין והנסכים ככל סדר התמיד של כל יום ואח"כ מקריב הפר ושבעה כבשים של מוסף היום³⁵.

דף כט:

ז. כל עבודת יוה"כ אינו כשרות אלא בו

³⁰ כרתי שם ס"ק א

³¹ רמב"ם שם ושם

³² שעל מירק שחיטה שהיו נמי ע"י אחר, אפ"ה לא הפיסו דנ"ל מדה"י צריך המירוק שיהי' סמוך ומיד לשחיטה, עשהו הסגן או ראש בית אב שהיו באותו יום תמיד סמוכים לכה"ג, ובני הרב המאה"ג מהו' ברוך יצחק שליט"א תירין, או משום דמירק אינו מעכב [כיומא דל"ג א'] או משום דכשר בור, ואף על גב דשחיטה נמי כשר בור כל יום, ואפ"ה הפיסו עליה, היינו משום דתחלת עבודה דיממא הוא, [כיומא כ"ז ב'], ולרמב"ם הפיסו ביו"כ רק לתרומת הדרשן ולדישון מזבח הפנימי. תפארת ישראל – יבין מסכת יומא פרק ב משנה ב

³³ מנקה ב' הנותרים, דה' נרות כבר הטיבו הכהנים קודם הקטרה, ולרמב"ם הטבת היא הדלקה, שמדליק הנרות גם ביום (ע"י כ"מ פ"ג מתמידין הי"ב) אמנם ביני ביני כבר הפשיטו ונתחו התמיד והעלו האברים לכבש, כפ"ב מ"ג. תפא"י שם

³⁴ הלכתא גבירתא לתפא"י פ"ג דיומא

³⁵ כדעת ר' עקיבא כמו שיבואר להלן דף ע.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

כבר התבאר במסכת יומא דף לב: והוריות דף יא: יב. שביום הכפורים מקריבין תמיד בשחר, ותמיד בין הערבים כסדר כל יום ויום, ומקריבין מוסף היום פר ואיל ושבעה כבשים כלם עולות, ושעיר הטאת נעשה בחוץ והוא נאכל לערב, והם הקרבנות הנזכרים בפרשת פנחס. ועוד מקריבין יתר על מוסף זה, פר בן בקר לטאת והוא נשרף, ואיל לעולה, ושניהם משל כהן גדול, ואיל הבא משל צבור האמור בפרשת אחרי מות, והוא הנקרא איל העם, ועוד מביאין משל צבור שני שעירי עזים, אחד קרב טאת והוא נשרף, והשני שעיר המשתלח, נמצאו כל הבהמות הקרבים ביום זה חמש עשרה.

עבודת כל חמש עשרה בהמות אלו הקריבין ביום זה, אינה אלא בכהן גדול בלבד ומעכב אם לא נעשה בכהן גדול³⁶, אחד כהן המשוח בשמן המשחה או המרובה בבגדים, ואם היתה שבת אף מוסף שבת אין מקריב אותו אלא כהן גדול, וכן שאר העבודות של יום זה כגון הקטרת הקטורת של כל יום והטבת הנרות³⁷ הכל עשוי בכהן גדול³⁸, נשוי, שנאמר (ויקרא טז פסוק יא) וּכְפָר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ בֵּיתוֹ זֶה אֲשֶׁתוֹ. וי"א³⁹ שרק עבודות יום הכפורים בכהן גדול אך עבודות תמידין ומוספין כשרים בכהן הדיוט, אך מצוותם מן

³⁶ רמב"ם הלכות עבודת יום הכיפורים פרק א הלכה א – ב ועיי"ש באבה"ז

³⁷ ולדעת הרמב"ן הטבת הנרות שלא בכה"ג, אמנם הרמב"ם קורא להדלקה הטבה בפ"ג מתמידין דין י"ב ע"ש, ולנקותם קורא שם דישון המנורה ולפ"ז אדרבא ראייה דס"ל כהרמב"ן.

³⁸ ויש לי שאלה בזה מנלן לומר כן, והא רק באחרי מות כתוב: בזאת יבא אהרן אל הקדש בפר בן בקר וגו', אבל הקרבנות של מוספין שבפ' פנחס וכן תמיד של שחר ותמיד של בין הערבים וקטרת של כל יום מנלן דדווקא כה"ג. והתשובה בזה יראה לי דהנה גם מהלכה למשה מסיני וגם מדרשא דקראי קבלנו שהכה"ג טובל א"ע ביוה"כ חמש טבילות ועשרה קידושין ולפ"ז מבורר הכל בתורה, דאי ס"ד דבזאת יבא אהרן נאמר רק על הקרבנות דאחרי מות א"כ ליכא חמש טבילות ועשרה קידושין דהא שני טבילות וארבע קידושין הם להתמידים, ובע"כ מוכרח הכה"ג להקריב התמידים, הרי מפורש דבזאת יבא אהרן קאי גם על הקרבנות שבפנחס שהם התמידים והמוספים, ובתוכם כלול הקטרת והדלקת המנורה כפי הסדר שבכל יום שהם בין תמיד של שחר ותמיד של בין הערבים כפי הסדר של כל יום. וממילא מבורר דכל אותן העבודות שקודם התמיד כמו תרומת הדישן וסידור המערכה ושני גזירי עצים אם החיוב הוא רק בכה"ג נפישו להו טבילות וקידושין, ועוד דוודאי עיקרי העבודות כמו הקרבת התמידין והמוספין והקטרת והמנורה הטילה התורה על כה"ג ולא הכנות לעבודות. ערוך השולחן העתיד הלכות עבודת יום הכיפורים סימן קנז

³⁹ כסף משנה פ"א ה"ב בשם הריטב"א בשם הרמב"ם אולם בריטב"א לפנינו יב: ד"ה ה"ג כתב על הרמב"ן "ובשם רבינו הגדול רבו ז"ל" וכוונתו לרבו של הרמב"ן ועיי"ש "אלא דמצוה בכהן גדול מפי, ורבנן שוו חובה בכהן גדול אף בתמידין, ולא התירו אלא דברים שאינם עיקר עבודה כאותה שאמרו (ל"א ב') קרצו ומירק אחר שחיטה על ידו, וכגון להפך במזלג, ולהזמין איברים להעלותן, והיכא דכהן גדול חלוש עושין עבודת תמידין אף בכהן הדיוט, והיינו דקתני תנא דיני פייסות במכילתין".

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

התורה⁴⁰ לכתחילה בכהן גדול, וחכמים עשאוהו חובה בכהן גדול ולדעה זו אם הכהן גדול חלוש עושין עבודת תמידין אף בכהן הדיוט.

ח. ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף

כבר התבאר במסכת פסחים דף סג. וב"ק דף עב. וזבחים ל. שי"א⁴¹ שהדבר ספק אם ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף או אינה אלא לבסוף, לפיכך במה שנאמר שהשוחט⁴² את הפסח בזמנו והיה לו כזית חמץ⁴³ ברשותו לוקה אם אחד שחט תחילת שחיטה, והיה לו או לבני החבורה חמץ, וקודם זמן סוף שחיטה נשרף החמץ, או בא אחר שאין לו חמץ ונמר השחיטה י"א שאין הראשון חייב משום לאו זה שהדבר ספק אם ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף או אינה אלא לבסוף, וי"א⁴⁴ שחייב דודאי להלכה ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף. וי"א⁴⁵ שודאי אינו חייב דאינה לשחיטה אלא לבסוף

גם למי שמחייב בהנ"ל משום⁴⁶ ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף, מ"מ אם אחד שחט רק מיעוט על החמץ ואחר כך מתה פשיטא שאינו חייב, דאיגלאי מילתא למפרע דלאו שחיטה היא כלל.

⁴⁰ כך הוכיח באבהא"ז ברמב"ם שם פ"א ה"ב דאל"כ אמאי בעי' חמש טבילות ועשרה קידושין וכהוכחת העורה"ש העתיד הנזכר.

⁴¹ מנ"ח מצוה פט אות ט תלה דין זה במחלוקת בש"ס בכמה מקומות ועיקרה בחולין כט: דלר' יוחנן שם ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף ולר"ל שם אינה לשחיטה אלא לבסוף והרמב"ם בפסולי המוקדשין פ"א הי"ח פסק כר' יוחנן שישנה לשחיטה וכו'. ועיין בלב אריה חולין שם וראש יוסף שם שתמהו שהרי הרמב"ם בטומאת אוכלין פ"י ה"ג פסק שרק מספק ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף, ועיין בשו"ת אבני נזר יו"ד סימן כב אות יט ועיין במנחת חינוך מצוה קפו אות ג הביא מהפרי מגדים באורה חיים בפתחה הכוללת הלכות שבת (ד"ה ידוע) דלהלכה הוזה ספק ולחומרא ולהכי פסול אבל אין חייב כרת התם וכן עיין אור שמח פסוהמ"ק שם שר"ל שגם שם דעת הרמב"ם מטעם ספק.

⁴² רמב"ם הלכות קרבן פסח פרק א הלכה ה, חינוך מצוה פט

⁴³ ועיין במנ"ח פט אות ז שאפשר שעל תערובת חמץ או חמץ וקשה אינו עובר בלאו זה.

⁴⁴ בכסף משנה כתב שפסק כר' יוחנן בחולין ועיין בתשובות חדשות לרע"א י"ד (דפוס ירושלים) סימן ב ד"ה תו ובסימן ג ד"ה גם צריך ובשו"ת אגרות משה יו"ד א סימן ז ד"ה ויותר ראיה.

⁴⁵ כך פסק באו"ז ריש חולין פסק שאין לשחיטה אלא לבסוף. וכן פסק ביש"ש.

⁴⁶ מנ"ח קפו אות ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ט. הכל מודים הינא דשחט סימן אחד עובד כוכבים וסימן אחד ישראל שהיא פסולה שהרי נעשה בה מעשה טרפה ביד עובד כוכבים

התחיל אחד⁴⁷ מן הפסולין⁴⁸ לשחוט וגמר ישראל כשר על ידו, או שהתחיל הכשר וגמור הפסול על ידו פסולה.

במה דברים אמורים שהתחיל הפסול בדבר שעושה אותה נבילה, כגון שנגע בו ושט ועשה בו אפילו נקב כל שהו, או שחט רובו של קנה, או אפילו שחט הכשר הקנה עד חציו והשלים הפסול משהו עד שתיעשה רוב פסולה⁴⁹.

אבל תפס אחר הקנה לברו בידו⁵⁰ והתחיל הפסול ושחט הקנה עד חציו וגמר הכשר על ידו, או ששחט הפסול בקנה עד חציו במקום אחד והתחיל הכשר במקום שלם כנגדו בקנה וחתך כל שהוא ופגע בחתך שחתך הפסול, כשירה, שהרי עיקר הכשר שחיטה נעשית ע"י הכשר.

⁴⁷ שו"ע ונו"כ יו"ד ב' י'

⁴⁸ ברשב"א כתוב כגון עובד כוכבים או מין או כותי כו' והקשה מו"ח ז"ל אמאי דנקט מין הלא בפ"ק דחולין אמרינן דסתם מחשבת מין לעבודת כוכבים ובמעשה כל דהו נמי אסורה אפי' בהנאה אפי' התחיל בדבר שאין עושה נבילה כו' ולא אשכח פירוקא בדבר ולא ידענא שום קושיא בזה דהרי פסק הרמב"ם פ"ח מה' עבודת כוכבים ולקמן בי"ד סימן קמ"ה דאפילו בשוחט לעבו' זרה לא נאסרה אלא בשוחט סי' א' והיינו מעשה כל דהו שאמרו בפרק השוחט (דף מ') אבל מידי שאינו עושה נבילה אפילו כל דהו לא מיקרי ולא על חנם נקט רב הונא שם שחט בה דמשמע דשייך בשחיטה בעינן כנ"ל ברור. מ"ז שם יד

⁴⁹ משמע הא אם שחט הכשר הרוב ושחט אח"כ הפסול כשר והכי משמע בש"ס פ"ק דחולין (דף י"ט) וברש"י שם ע"ש והקשה בדרישה סימן כ"ג ס"ח דהא רש"י פוסל שהיי' במיעוט בתרא דכי היכי דשהייה פוסל במיעוט בתרא ה"נ שחיטה הפסולה תפסול במיעוט בתרא נ"ל לתרין דהכא שאני דהא אין העובד כוכבים פוסל אלא כשעושה מעשה טרפה וכדאיתא בש"ס וכל הפוסקים והלכך אחר שנשחט הרוב תו לא מיטרפא אבל בשהייה לא נפקא לן מידי במעשה טרפה אלא כיון דשחיטה שייך במעוט בתרא ושהו וחזר ושחט ה"ל שהייה. ש"ך שם כו

⁵⁰ ואע"ג דקו"ל דשהייה אפי' כל שהוא טרפה בין בקנה בין בושט מ"מ משכחת לה להאי דינא נמי לדידן היכא דתפס הקנה לברו בידו כשר אפילו לדידן. או כגון השני אוהו בהסכין והראשון משיב ידו. ש"ך כו כמ', ובוודאי אין כוונתו דהפסול נאמן לומר תפסתי הקנה לברו וברי לי שלא נגעתי בו ושט, רק י"ל כוונתו שאחר ראה כך ומעיד על זה. ומכל מקום אין נראה לי להקל בכהאי גוונא כלל, דאין אדם משמר מה שביד אחר כמו שאמרו בחגיגה (כ' ע"א), ואי אפשר לעמוד היטב על זה רק צריך שהאחר יתפוס, כמו שכתבתי בפנים. ותבו"ש מח מט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

אם התחיל הכשר וגמר הפסול, פסולה, דאנן כל השחיטה בכשרות בעינן, ודוקא שלא שחט הכשר עדיין שיעור הכשר שחיטה, כגון מיעוט הקנה והשלימו הפסול לרוב אף על גב שאחר כך גמרו הכשר לא מהני.

שחט רוב א' בעוף, ורוב ב' בבהמה, אף על גב דגמר הפסול אחר כך, בין שהה בין לא שהה, כשירה, דכבר נגמרה השחיטה בכשרות⁵¹.

י. בעולת העוף נמי היכא דמליק סימן אחד למטה וסימן אחד למעלה פסולה שהרי עשה בה מעשה חטאת העוף למטה

וכן עולת העוף⁵² שעשאה למטה אפילו מלק סימן אחד⁵³ למטה וסימן אחד למעלה פסולה בין שמלקו כמליקת עולה במיצוי והבדלה. בין שעשאה כמעשה חטאת שלא הבדיל או שהזה, בין שעשאה לשם חטאת בין שעשאה לשם עולה.

יא. ששחט מיעוט סימניו בחוץ וגמרו בפנים למ"ד ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף מיחייב

שחט מיעוט⁵⁴ סימנים בחוץ וגמרו בפנים, או ששחט מיעוטן בדרום וגמרו בצפון פסולין⁵⁵, שישנה לשחיטה מתחילתה ועד סוף.

⁵¹ ולא דמי לשהה במיעוט בתרא דסימן כ"ג דאסור, דהתם חדא שחיטה מיקרי, ואף על גב דשהה או החליה, מקרי שחיטה פסולה, אבל שחיטת גוי וכדומה לאו שחיטה היא כלל, ואינה מצטרפת לשחיטת הכשר שמ"ח שם ב'.

⁵² רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק ז הלכה ו

⁵³ עיין אבן עזראל שם שדן שמדברי הרמב"ם משמע דדוקא במלק סי' שלם למטה אז פסולה, אבל מלק מיעוט הסימן למטה וגמרו למעלה כשר, וזהו דלא כדעת הרשב"א כאן ועיי"ש מה שחידש

⁵⁴ רמב"ם שם פרק א הלכה יח

⁵⁵ פירוש דמספקא לן שמא ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף, כרבי אושעיא דאמר תולין (חולין ל"ו ע"א) כמו שפסק לקמן בהלכות טומאת אוכלין פ"י ה"ג, לכן כתב פסולין, ולא כתב דחייב, ופשוט, ודע דרבינו בכל ספק בעיא בקדשים פסק דאם הקריב הורצה, כמו בכלי המקדש פ"י ה"ז, ולקמן פ"ב הכ"ו, ובעבודת יוהכ"פ פ"ה הכ"ח, ובאיסורי מזבח פ"ו, וטעמו דסבר דכל איסור בספיקות הוי דדבריהם היכי דליכא חזקה, כנודע שיטתו, ובקדשים לא החמירו. אמנם כאן לא כתב אם זרק הורצה משום דהספק הוי לכל מילי אם ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף, וכמו בחולין ששחט מיעוט סימניו בפנים וגמרו בחוץ דאסורים באכילה משום חולין בעזרה, ודוק. או"ש שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

יב. כל העוסקין בפרה מתחלה ועד סוף מטמאין בגדים

כל העוסקין בפרה⁵⁶ מתחלה ועד סוף מטמאין בגדים כל זמן עשייתן שנאמר בשוחט ומשליך עין ארו (במדבר יט פסוק ז) וְכַבֵּם בְּגָדָיו הַכֹּהֵן וְרַחֵץ בְּשָׂרוֹ בְּמַיִם וְגו' ונאמר בשורף (שם פסוק ח) וְהִשְׂרַף אֹתָהּ יְכַבֵּם בְּגָדָיו בְּמַיִם וְרַחֵץ בְּשָׂרוֹ בְּמַיִם ונאמר (שם פסוק י) וְכַבֵּם הָאֶסֶף אֶת אֶפְרַיִם הַפְּרָה אֶת בְּגָדָיו מִלְמַד שְׁגִזְרַת הַכְּתוּב בְּדִינִי שְׂרִיפֶת פְּרָה אֲדוּמָה לְטַהֲרֶת טְמְאֵי מַתִּים, שכל העוסקין בפרה מתחלה ועד סוף מטמאין בגדים כל זמן עשייתן, ומעוניין טבילה והערב שמש דין תורה, כמו שהתבאר במסכת ב"מ דף עג: אבל המשמרה⁵⁷ בשעת עשייתה מטמא בגדים מדבריהם גזירה שמה יזיו בה אבר⁵⁸.

יג. ופוסלין אותה במלאכה אחרת

כבר התבאר במסכת יומא דף מב. שפרה אדומה המלאכה⁵⁹ פוסלת בה עד שתעשה אפר, מניין שהמלאכה פוסלת בה שנאמר (שם פסוק ג) וְשָׂחַט אֹתָהּ⁶⁰ מפני השמועה למדו שלא בא הכתוב אלא ללמד שאם נתעסק בדבר אחר בשעת שחיטתה פסלה ונאמר (שם פסוק ה) וְשָׂרַף אֶת הַפְּרָה לְעֵינָיו שיהיו עיניו בה ללמד שהמלאכה פוסלת בה משעת שחיטה עד שתעשה אפר, וכל העוסק בשריפתה ועשה מלאכה אחרת פסלה עד שתעשה אפר.

⁵⁶ רמב"ם הלכות פרה אדומה פרק ה הלכה א

⁵⁷ ודע דלשון המשמר את הפרה משמע שהיו נוהגין לשומרה, ואולי מפני שעסק שריפתה נמשך הרבה שעות ומפוזרת היא על שטח גדול והמקום הוא חוץ לעיר ומצויים שם שרצים ועופות היו שומרין אותה סביב סביב, וגם משום חביבות המצוה וגם מפני שאמרה תורה למשמרת למי נדה הטאת היא. והגם שזהו להניח חלק מאפר הפרה למשמרת מ"מ רמזה תורה שישמרוה מפני הכבוד. ערוך השולחן העתיד הלכות פרה אדומה סימן ס ע"ף ד - ו

⁵⁸ ומזה למדנו דאפילו הזות אבר מקרי מסייע בפרה ומטמא בגדים, ומסתברא דדווקא מזיו בכוונה להזיזה ממקום למקום, אבל הזזה כמתעסק בעלמא לא מקרי מסייע, וגזרו משום מזיו בכוונה. ערוך השולחן העתיד שם.

⁵⁹ רמב"ם שם פרק ד הלכה יז

⁶⁰ ואף שהרמב"ם לא פסק כרב אלא דשחיטה בזר כשרה וא"כ לכאורה ס"ל כשמואל דדריש מפסוק זה לפניו שאחר שוחט ואלעזר רואה אך זה אינו דהרמב"ם פסיק כר' יוחנן דאיהו יליף מסברא דלא מצינו שחיטה פסולה בזר. וא"כ לר' יוחנן ג"כ לפניו מיותר.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

אבל משתעשה אפר ועשה מלאכה אחרת בשעת כניסתו ה"ז כשירה. וי"א⁶¹ שלא רק מלאכה פוסלת אלא אף היסח הדעת משמירתה פוסל, והיסח דעת זה יפסול גם לאחר שנעשתה אפר כלומר במילוי וקידוש⁶².

**י. אירע בה פסול בשחיטתה בין קודם פסולה בין לאחר פסולה
אינה מטמאה בגדים בהזאתה קודם פסולה מטמאה בגדים
לאחר פסולה אינה מטמאה בגדים**

מה שהתבאר שמטמאת השורף אותה בד"א בזמן⁶³ שנשרפת כמצוותה, אבל אם נפסלה המתעסק בה טהור, אירע פיסול בשחיטתה אינה מטמאה בגדים, אירע פיסול בהזייתה כל העוסק בה לפני פיסולה מטמא בגדים, לאחר פיסולה אינו מטמא בגדים.

⁶¹ רש"י בסוגיין ביומא ד"ה ורב, כס"מ פרה י ה"ד

⁶² לקוטי הלכות יומא טו. ובעין משפט שם א לפי הכס"מ

⁶³ רמב"ם שם פרק ה הלכה ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

